FarmKaset.ORG · ฟาร์มเกษตร

คู่มือปลูกพืช · เล่มที่ 38

คู่มือปลูกผักบุ้งจีน

คู่มือผักบุ้งจีน (ฉบับสั้น เน้นผลิตเมล็ดพันธุ์) วันปลูก ระยะปลูก ปุ๋ย โรคราสนิมขาว

6 บท · 5 ช่วง: ก่อนปลูก · ปลูก · ดูแล · แก้ปัญหาในแปลง · เก็บเกี่ยวและขาย

ฉบับปรับปรุง 23 พ.ย. 2569
ตรวจแหล่งอ้างอิง 23 พ.ย. 2569

อ่านฉบับล่าสุดออนไลน์ฟรี
farmkaset.org/xboard/waterspinach-guide

เกี่ยวกับคู่มือเล่มนี้

คู่มือผักบุ้งจีนฉบับสั้น เขียนจากรายงานวิจัยกรมวิชาการเกษตร 6 ฉบับเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ (พิจิตร สุโขทัย) กับข้อมูลพื้นที่ปลูกของ FAO วันปลูกที่ให้เมล็ดสูงสุด ระยะปลูก ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และสารกำจัดโรคราสนิมขาว และบอกตรงๆ ว่าเอกสารที่เชื่อถือได้ไม่มีต้นทุน ราคา ผลผลิตหรือแมลงศัตรูของผักบุ้งจีนที่ปลูกกินสด

คู่มือเล่มนี้เรียบเรียงจากงานวิจัย เอกสารวิชาการ และคำแนะนำของหน่วยงานรัฐ ตัวเลขสำคัญมีเลขอ้างอิง [1] [2] ... ตรงกับรายการแหล่งอ้างอิงท้ายบท ข้อมูลที่หาแหล่งยืนยันไม่ได้ถูกตัดออก คำแนะนำเรื่องสารเคมีให้อ่านฉลากและปฏิบัติตามฉลากทุกครั้ง

เนื้อหาปรับปรุงอยู่เสมอ ฉบับพิมพ์นี้เป็นฉบับวันที่ 23 พ.ย. 2569 อ่านฉบับล่าสุดได้ที่ **farmkaset.org/xboard/waterspinach-guide**

การใช้งานและการเผยแพร่

คู่มือปลูกผักบุ้งจีน โดย FarmKaset.ORG อนุญาตให้ทุกบุคคลหรือองค์กร ทำสำเนาและแจกจ่ายได้ ทั้งไฟล์และฉบับพิมพ์ โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ไม่ควรแก้ไขเนื้อหา และต้องคงชื่อ FarmKaset.ORG ไว้ ตามสัญญาอนุญาต Creative Commons แสดงที่มา–ห้ามดัดแปลง 4.0 (CC BY-ND 4.0) **creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/deed.th**

มีคำถามเรื่องการปลูก ตั้งกระทู้ถามได้ฟรีที่ **farmkaset.org** สอบถามเรื่องปุ๋ยและยาที่แนะนำในคู่มือ โทร 090-592-8614 · LINE @FarmKaset

สารบัญ

ช่วงที่ 1 · ก่อนปลูก

1 รู้จักผักบุ้งจีน และเล่มสั้นนี้เขียนจากอะไร 4

ช่วงที่ 2 · ปลูก

2 วันปลูก ปลูกด้วยเมล็ดหรือท่อนพันธุ์ (ผลิตเมล็ดพันธุ์) 7

3 ระยะปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ 9

ช่วงที่ 3 · ดูแล

4 ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม (ผลิตเมล็ดพันธุ์) 11

ช่วงที่ 4 · แก้ปัญหาในแปลง

5 โรคราสนิมขาว (Albugo) และสารป้องกันกำจัด 14

ช่วงที่ 5 · เก็บเกี่ยวและขาย

6 ผักบุ้งจีนปลูกกินสด: ที่เอกสารมีและไม่มี 16

บทที่ 1 · ช่วงที่ 1 ก่อนปลูก

รู้จักผักบุ้งจีน และเล่มสั้นนี้เขียนจากอะไร

ผักบุ้งจีนคืออะไร ปลูกกินสดกับปลูกเอาเมล็ดต่างกันอย่างไร ไทยปลูกที่ไหน ส่งออกเมล็ดเท่าไร เอกสารที่ใช้เขียนมีอะไร และเรื่องใดที่เอกสารไม่มี

ทำเมื่อไหร่: **อ่านก่อนเริ่มปลูก**

สรุปสั้น

- **เล่มนี้เป็นฉบับสั้นเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน** เพราะเอกสารไทยที่เชื่อถือได้ที่หาเจอเป็นงานวิจัยผลิตเมล็ดของกรมวิชาการเกษตร (พิจิตร สุโขทัย)
- **ไม่มีต้นทุน ราคา ผลผลิตต่อไร่ ปุ๋ย หรือแมลงศัตรู** ของผักบุ้งจีนที่ปลูกกินสดในเอกสารที่อ่านได้ ผู้ที่ปลูกกินสดใช้เล่มนี้ได้เพียงข้อมูลพื้นฐานและบท ผักบุ้งจีนปลูกกินสด: ที่เอกสารมีและไม่มี (หน้า 16)
- ไทยส่งออกเมล็ดผักบุ้งจีนปี 2557 จำนวน 1,368.56 ตัน มูลค่า 109,326,871 บาท จีนเป็นตลาดหลัก 988.7 ตัน ข้อมูลไทย [1]

ผักบุ้งจีนคืออะไร

- **พืช** *Ipomoea aquatica* ตระกูล Convolvulaceae พื้นเมืองเอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย ปลูกได้ตลอดปีทั่วไทย ข้อมูลไทย [1] ปลูกได้ทั้งบนบกและในน้ำ ดินแทบทุกชนิด [5] ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดหรือท่อนเถา [1][7]
- **พืชวันสั้น** ช่วงแสงมีผลต่อการออกดอก ออกดอกทยอย เมล็ดแก่ไม่พร้อมกัน ทำให้เมล็ดลีบ ปนเมล็ดอ่อน คุณภาพไม่สม่ำเสมอ ข้อมูลไทย [1][2]
- **กินสด 2 แบบ** FAO รายงานปี 1998 ผักบุ้งลอยน้ำ 45,633 ไร่ ผลผลิต 47,773 ตัน (ปลูกมากที่นนทบุรีและกรุงเทพฯ) และผักบุ้งปลูกบก 72,363 ไร่ ผลผลิต 79,525 ตัน ปลูกทั่วประเทศ มากที่ภาคตะวันออก พื้นที่รวมเพิ่มจาก 82,818 ไร่ (1994) เป็น 117,996 ไร่ (1998) ข้อมูลไทย [7] (ผลผลิตเฉลี่ยบกราว 1.1 ตัน/ไร่ คำนวณเอง)
- **แหล่งปลูกกินสด** รายงานโรคราสนิมขาวระบุจังหวัดที่ปลูกเพื่อขายต้นสด เช่น นครปฐม สุพรรณบุรี พิษณุโลก สงขลา เชียงใหม่ ปทุมธานี นครราชสีมา ขอนแก่น [5]

การผลิตเมล็ดพันธุ์ในไทย

- **แหล่งผลิต** ภาคเหนือตอนล่างเหมาะที่สุดและเป็นแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศ ข้อมูลไทย [1] แหล่งผลิตเมล็ดที่ระบุ: นครปฐม กาญจนบุรี สุโขทัย [5] พิจิตรและอุตรดิตถ์ปลูกที่ดอน ส่วนสุโขทัยปลูกในนา [1]
- **สองแบบ** ที่ดอนหยอดเมล็ดแล้วตัดเถาเป็นท่อนพันธุ์ปลูกในหลุม ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ย 175 กก./ไร่ ส่วนนา (นาผักบุ้ง) เพาะกล้า 45 วันแล้วปักดำในนาที่ทำเทือก ปล่อยน้ำขัง ผลผลิตเฉลี่ย 250 กก./ไร่ [1]
- **ตลาด** ส่งออกปี 2556 จำนวน 823.9 ตัน มูลค่า 69.6 ล้านบาท ปี 2557 จำนวน 1,368.56 ตัน มูลค่า 109.3 ล้านบาท (จีน 988.7 ตัน พม่า 176.6 ตัน) ปี 2552 ส่งออก 1,077.14 ตัน นำเข้าเมล็ดปี 2557 จำนวน 192 ตัน มูลค่า 13.7 ล้านบาท ส่วนใหญ่จากอินโดนีเซีย (บริษัทไทยผลิตในต่างประเทศ) [1] ตัวเลข 2557 สองตัวมาจากบทนำของรายงานวิจัย ไม่ได้มาจากสถิติฉบับตรง
- **พันธุ์ที่ใช้ในงานวิจัย** พิจิตร 1 (พันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร) [1][2][3] FAO ระบุพิจิตร 1 เป็นพันธุ์ปลูกบก ก้านสีเขียวอ่อน ใบแคบยาวตั้ง แตกกิ่งน้อย และใบไผ่ 5 (ใบสีเขียวเข้ม รู้จักกันในชื่อผักบุ้งใบไผ่) [7]

เล่มสั้นนี้เขียนจากอะไร และอ่านป้ายอย่างไร

- ทุกตัวเลขมาจากเอกสารที่เปิดอ่านจริงและมีเลขอ้างอิง ไม่มีตัวเลขจากความจำ
- ข้อมูลไทย หมายถึงข้อมูลจากแปลงทดลองหรือสถิติของไทย (กรมวิชาการเกษตร และรายงานของ FAO ที่ใช้ข้อมูลไทยปี 1998) เล่มนี้ไม่มีข้อมูลจากต่างประเทศ
- งานทดลองทั้งหมดเป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยพิจิตร (พันธุ์พิจิตร 1) และสุโขทัย ไม่ใช่การปลูกเก็บยอดขายสด ตัวเลขผลผลิต (กก. เมล็ด/ไร่) จึงใช้กับผักสดไม่ได้
- เอกสารโรคราสนิมขาวระบุสารเคมีพร้อมอัตรา เล่มนี้ลงชื่อสารและผลทดสอบ ไม่ลงอัตราพ่น ให้อ่านฉลากของผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียน ผู้เขียนไม่ได้ตรวจทะเบียน
- รายงานบางฉบับตัวเลขขัดกันเอง (เช่น ความบริสุทธิ์ของเมล็ดและค่าตารางบางช่อง) บทที่เกี่ยวข้องบอกไว้

เล่มนี้ไม่ใช่คู่มือปลูกผักบุ้งจีนกินสด

ผู้ปลูกขายต้นสดควรถามสำนักงานเกษตรอำเภอ เอกสารที่ผู้เขียนอ่านได้ไม่มี: อายุตัดที่ตลาดต้องการ อัตราเมล็ดต่อไร่ ระยะปลูก ปุ๋ย น้ำ โรคแมลงของผักสด ต้นทุน ราคา และการเก็บรักษา

เอกสารที่ใช้เขียนเล่มนี้

1. **วันปลูกและวิธีปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่** (พิจิตร 2559–2561) ข้อมูลไทย [1]
2. **ระยะปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน** (พิจิตร 2560–2562) ข้อมูลไทย [2]
3. **ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียมเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน** (พิจิตร 2562–2563) ข้อมูลไทย [3]
4. **ปุ๋ยโพแทสเซียมเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพนา** (สุโขทัย 2560–2561 ใช้เฉพาะบทคัดย่อ) ข้อมูลไทย [4]
5. **สารป้องกันกำจัดโรคราสนิมขาวในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน** (สุโขทัย) ข้อมูลไทย [5]
6. **เทคนิคทางสถิติสำหรับแปลงทดลองผักบุ้งจีน** (พิจิตร 2560–2561 ใช้เฉพาะวิธีปลูกแปลงผักสด) ข้อมูลไทย [6]
7. **The Vegetable Sector in Thailand (FAO)** ภาคผนวกผักบุ้ง (ข้อมูลปี 1998) ข้อมูลไทย [7]

ยังไม่ครอบคลุม

เอกสารที่อ่านได้ไม่มี: ต้นทุนและราคาผักบุ้งจีน ผลทดลองปลูกกินสด ศัตรูพืชหลักของผักสด วิธีผลิตเมล็ดแบบนาในรายละเอียด และข้อมูลต่างประเทศที่เชื่อถือได้ที่ผู้เขียนอ่านเปิดได้ครบ

แหล่งอ้างอิง

1. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาช่วงเวลาและวิธีการปลูกที่เหมาะสมสำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (พันธุ์พิจิตร 1 ตุลาคม 2559–กันยายน 2561) doa.go.th ↗
2. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาระยะปลูกที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนโดยการปลูกด้วยเมล็ดในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (ตุลาคม 2560–กันยายน 2562) info.doa.go.th ↗
3. วราพงษ์ ภิระบรรณ์ และคณะ. *ศึกษาการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (ตุลาคม 2562–กันยายน 2563) doa.go.th ↗

4. กรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย. *ศึกษาการใช้ปุ๋ยโพแทสเซียมเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพนา*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด (สุโขทัย 2560–2561 ใช้เฉพาะบทคัดย่อ) doa.go.th ↗
5. พจนา ตระกูลสุขรัตน์, อรณิชชา สุวรรณโฉม และอารีรัตน์ พระเพชร. *การทดสอบประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดโรคพืชต่อการแพร่ระบาดของโรคราสนิมขาวในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (ศรีสำโรง สุโขทัย 2560–2562) info.doa.go.th ↗
6. วิสุทธิดา ศรีดวงโชติ, ไกรศร ตาวงศ์ และคณะ. *การศึกษาเทคนิคทางสถิติเพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับแปลงทดลองผักบุ้งจีน*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด กองแผนงานและวิชาการ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (2560–2561 งานระเบียบวิธี ใช้เฉพาะวิธีปลูกแปลงผักสด) info.doa.go.th ↗
7. FAO. *The Vegetable Sector in Thailand*, Appendix 1: Major vegetables in Thailand: Kangkong (ข้อมูลพื้นที่ปลูกปี 1994 และ 1998 ไม่ระบุปีพิมพ์ในหน้าที่อ่าน) fao.org ↗

บทที่ 2 · ช่วงที่ 2 ปลูก

วันปลูก ปลูกด้วยเมล็ดหรือท่อนพันธุ์ (ผลิตเมล็ดพันธุ์)

ผักบุ้งจีนผลิตเมล็ดพันธุ์ควรปลูกเดือนไหน ปลูกด้วยเมล็ดหรือท่อนพันธุ์ ได้เมล็ดกี่กิโลกรัมต่อไร่ ออกดอกกี่วัน เก็บเมล็ดอายุเท่าไร และพืชวันสั้นเกี่ยวอะไร

ทำเมื่อไหร่: **สิงหาคม–ตุลาคม**

สรุปสั้น

- พิจิตร 1 ที่ศูนย์วิจัยพิจิตร: ปลูก 16 สิงหาคม ให้เมล็ดสูงสุดทั้งสองรอบ (รอบที่ 1 ได้ 309 กก./ไร่ รอบที่ 2 ได้ 381 ปลูกด้วยเมล็ด และ 456 ปลูกด้วยท่อนพันธุ์) ปลูกหลังกลางกันยายนเมล็ดมีแนวโน้มลดลง ข้อมูลไทย [1]
- ท่อนพันธุ์ให้เมล็ดมากกว่าปลูกด้วยเมล็ดในรอบที่ 2 (เฉลี่ย 419 เทียบ 317 กก./ไร่) และคัดต้นปนออกได้ตั้งแต่เริ่มปลูก [1]
- เก็บเมล็ดเมื่อฝักแห้งสีน้ำตาลทั้งแปลง 80% (ราว 100–130 วันหลังปลูก) แล้วตากเถาให้แห้งก่อนนวด [1]

วิธีที่ใช้ในแปลงทดลอง

1. **แปลง** 2 × 5 ม. รองพื้นปุ๋ยคอก 1,500 กก./ไร่ ข้อมูลไทย [1]
2. **ท่อนพันธุ์** ตัดส่วนยอดยาว 30 ซม. จากแปลงขยายท่อนพันธุ์อายุ 45 วัน ปลูกหลุมละ 1 ท่อน [1]
3. **หยอดเมล็ด** หลุมละ 3–4 เมล็ด แล้วถอนเหลือหลุมละ 1 ต้น หลังปลูก 14 วัน [1]
4. **ระยะปลูก** 50 × 100 ซม. (บทที่ ระยะปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ (หน้า 9) มีผลเทียบระยะ) [1]
5. **ดูแล** ให้น้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง พ่นสารป้องกันกำจัดแมลงทุก 10–15 วัน ใส่ 46-0-0 หลังปลูก 15 วัน และ 12-24-12 เมื่อเริ่มออกดอก (บท ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม (ผลิตเมล็ดพันธุ์) (หน้า 11)) [1]
6. **เก็บ** เมื่อฝักแห้งสีน้ำตาล 80% เก็บตัวอย่างจากพื้นที่เก็บเกี่ยว 2 × 4 ม. ตรวจคุณภาพตามมาตรฐาน ISTA (ความงอกแบบเพาะระหว่างกระดาษ) [1]

ผลเทียบวันปลูก

วันปลูก	รอบที่ 1 ผลผลิตเมล็ด (กก./ไร่) ค่าเฉลี่ย	รอบที่ 2 ปลูกด้วยเมล็ด	รอบที่ 2 ปลูกด้วยท่อนพันธุ์
16 สิงหาคม	**309** (เมล็ด 317 / ท่อน 301)	**381**	**456**
1 กันยายน	189 (203 / 175)	269	339
16 กันยายน	**306** (292 / 319)	307	341
1 ตุลาคม	196 (197 / 194)	190	418
เฉลี่ยตามวิธี	เมล็ด 252 / ท่อน 247	317	419

ข้อมูลไทย [1] รอบที่ 1 วิธีปลูกกับวันปลูกไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน 16 ส.ค. กับ 16 ก.ย. สูงกว่า 1 ก.ย. และ 1 ต.ค. อย่างมีนัยสำคัญ รอบที่ 2 มีปฏิสัมพันธ์ท่อนพันธุ์ที่ปลูก 1 ตุลาคมได้ 418 รองจาก 16 สิงหาคม แต่แปลกที่ปลูก 1 กันยายนและ 16 กันยายนได้ต่ำกว่า รายงานไม่อธิบาย ทดลองที่เดียว (พิจิตร) 2 รอบ พันธุ์เดียว (พิจิตร 1) 3 ซ้ำ

ออกดอกและอายุเก็บเกี่ยว

วันปลูก (รอบที่ 1)	ออกดอก 50% (วันหลังปลูก)	เก็บเกี่ยว (วันหลังปลูก)	ความบริสุทธิ์เมล็ด (%)
16 สิงหาคม	50.0	124	89.5
1 กันยายน	40.2	120	93.1
16 กันยายน	35.0	115	90.9
1 ตุลาคม	31.3	111	90.5

ข้อมูลไทย [1] ค่าเฉลี่ยทั้งสองวิธีปลูก ปลูกช้าลงออกดอกเร็วขึ้น (พืชวันสั้น) อายุเก็บเกี่ยวช่วง 111–124 วัน ไม่ต่างกันทางสถิติ รายงานให้เหตุผลว่าเดือนสิงหาคมและกันยายนเป็นฤดูฝน เมล็ดสุกช้า รอบที่ 2 ปลูกด้วยเมล็ดเก็บที่ 103–130 วัน รอบที่ 2 ในรายงานมีตารางอายุออกดอกและอายุเก็บของท่อนพันธุ์ที่ตัวเลขในข้อความและตารางไม่ตรงกัน ผู้เขียนจึงไม่ลงค่านั้น

- **ความบริสุทธิ์ของเมล็ด** รอบที่ 1 อยู่ที่ 89.5–93.1% รอบที่ 2 อยู่ที่ 91.3–94.2% ไม่ต่างกันทางสถิติระหว่างวันปลูก [1] (ตัวเลขต่ำกว่างานระยะปลูกและโพแทสเซียมที่ 97% และ 92–97%)
- **ข้อสรุปของรายงาน** การปลูกด้วยเมล็ดหรือท่อนพันธุ์ เมื่อปลูก 16 สิงหาคมให้เมล็ดสูงสุด ปลูกกลางกันยายนเป็นต้นไปมีแนวโน้มลดลง ปลูกด้วยท่อนพันธุ์ให้ผลผลิตมากกว่าและคัดต้นปนได้ [1]
- **ข้อจำกัด** ผลผลิตเฉลี่ยที่รายงานอ้างว่า 175 กก./ไร่ที่ดอน และ 250 กก./ไร่ในนา (บทแรก) ซึ่งต่ำกว่าผลของแปลงทดลองที่สูงสุด ผู้เขียนไม่ได้ตรวจว่าแหล่งอ้างใหม่กว่านี้หรือไม่

แหล่งอ้างอิง

1. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาช่วงเวลาและวิธีการปลูกที่เหมาะสมสำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (พันธุ์พิจิตร 1 ตุลาคม 2559–กันยายน 2561) doa.go.th ↗

บทที่ 3 · ช่วงที่ 2 ปลูก

ระยะปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์

ผักบุ้งจีนผลิตเมล็ดควรปลูกห่างเท่าไร ระยะ 10 30 50 70 100 ซม. ให้ผลผลิตต่างกันอย่างไร ความงอกและความบริสุทธิ์เป็นอย่างไร และทำไมไม่ปลูกถี่ที่สุด

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนปลูก**

สรุปสั้น

- รายงานสรุปว่าระยะปลูกที่เหมาะสำหรับผลิตเมล็ดด้วยการหยอดเมล็ดในสภาพไร่คือ **30 × 100 ซม.** ได้เมล็ด 220 กก./ไร่ บริสุทธิ์ 97.1% งอก 67.8% ข้อมูลไทย [2]
- ปลูกถี่ (10 × 100 ซม.) ได้เมล็ดมากที่สุด แต่ความงอกและความบริสุทธิ์ลดลง เพราะต้นแข่งกัน [2]
- ปลูกห่างมาก (100 × 100 ซม.) ได้เมล็ดน้อยที่สุด แต่เก็บเกี่ยวเร็วที่สุด [2]

ผลสองปี (ปลูกด้วยเมล็ด ระยะระหว่างแถว 100 ซม.)

ระยะ (ซม.)	เมล็ด ปี 1 (กก./ไร่)	เมล็ด ปี 2 (กก./ไร่)	เก็บเกี่ยว ปี 1 / ปี 2 (วัน)	ความบริสุทธิ์ ปี 2 (%)	ความงอก ปี 2 (%)
10 × 100	334	236	118 / 119	95.6	55.8
30 × 100	270	220	119 / 112	97.1	67.8
50 × 100	255	203	115 / 108	97.7	59.5
70 × 100	242	196	109 / 101	97.4	65.0
100 × 100	225	175	102 / 97	97.4	68.5

ข้อมูลไทย [2] แปลง 2 × 5 ม. ปุ๋ยคอก 1,500 กก./ไร่ หยอด 3–4 เมล็ดต่อหลุม ถอนเหลือ 1 ต้นที่ 14 วัน ใส่ 46-0-0 ที่ 15 วัน และ 12-24-12 เมื่อเริ่มออกดอก ปี 1 และปี 2 คือ 2561 และ 2562 ที่ศูนย์วิจัยพิจิตร ผลปีที่ 1 ผลผลิตแต่ละระยะต่างกันทางสถิติ ปีที่ 2 ผลผลิต 10–70 ซม. ไม่ต่างจากกันทั้งหมด (ตัวอักษรกำกับ a ถึง ab) และสูงกว่า 100 ซม. อย่างมีนัยสำคัญเฉพาะ 10 และ 30 ซม.

- **ข้อสรุปของรายงาน** ระยะ 30 × 100 ซม. เหมาะสม เพราะปลูกถี่ได้เมล็ดมากแต่คุณภาพ (บริสุทธิ์ ความงอก) ลดลงจากการแข่งขัน ต้องคำนึงทั้งปริมาณและคุณภาพ [2] ความงอก 67.8% สูงกว่าค่ามาตรฐานของเมล็ดผักบุ้งจีนที่รายงานอ้าง [2] (ผู้เขียนไม่ได้เปิดค่ามาตรฐานนั้น)
- **ผักบุ้งปลูกถี่ออกดอกช้า** ปี 2 ระยะ 10 × 100 ออกดอก 50% ที่ 47 วัน ระยะ 100 × 100 ที่ 42 วัน [2]
- **ตัวเลขที่ไม่สอดคล้อง** ส่วนวิธีการของรายงานระบุจำนวนต้นต่อไร่ของระยะ 10, 30, 50, 70 ซม. เป็น 2,280, 3,200, 5,320 และ 16,000 ต้น ซึ่งไม่เรียงตามระยะและไม่ตรงกับค่าที่คำนวณได้ ผู้เขียนจึงไม่ใช้จำนวนต้นต่อไร่ของรายงาน นอกจากนี้บทคัดย่อเขียนผลผลิตปีที่ 2 ของระยะ 10–70 ซม. เป็น 196–220 กก./ไร่ ซึ่งไม่ตรงกับตาราง (236 ที่ระยะ 10 ซม.) ผู้เขียนใช้ค่าตาราง
- **ปี 1 กับปี 2 ต่างกัน** ผลเมล็ดของแต่ละระยะในปี 2 ต่ำกว่าปี 1 ทุกระยะ รายงานไม่อธิบาย และปี 2 ความต่างของระยะ 10–70 ซม. ไม่มีนัยสำคัญ
- **ในนาและด้วยท่อนพันธุ์** เอกสารที่อ่านไม่มีผลเทียบระยะปลูกของท่อนพันธุ์หรือของการปลูกในนา (บท วันปลูก ปลูกด้วยเมล็ดหรือท่อนพันธุ์ (ผลิตเมล็ดพันธุ์) (หน้า 7))

แหล่งอ้างอิง

2. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาระยะปลูกที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนโดยการปลูกด้วยเมล็ดในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (ตุลาคม 2560–กันยายน 2562) info.doa.go.th ↗

บทที่ 4 · ช่วงที่ 3 ดูแล

ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม (ผลิตเมล็ดพันธุ์)

ผักบุ้งจีนผลิตเมล็ดควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียมเท่าไร แบ่งใส่เมื่อไหร่ ผลสองปีต่างกันอย่างไร และโพแทสเซียมช่วยคุณภาพเมล็ดอย่างไร

ทำเมื่อไหร่: **ตลอดฤดูปลูก**

สรุปสั้น

- รายงานปุ๋ย 3 ชุด (ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม) ที่พิจิตร 2 ปี ไม่ได้ให้สูตรเดียว: ปีแรก N 6, P_2O_5 3–12, K_2O 3–12 กก./ไร่ ให้เมล็ดสูง ปีที่สองเด่นที่ N 10, P_2O_5 9, K_2O 12 กก./ไร่ ข้อมูลไทย [3]
- ที่สุโขทัย (สภาพนา) โพแทสเซียม 9–15 กก. K_2O/ไร่ เพิ่มสัดส่วนเมล็ดคุณภาพ ดีที่สุดที่ 15 กก. K_2O/ไร่ (ร่วมกับ N 8, P_2O_5 5) ข้อมูลไทย [4]
- ทั้งหมดเป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์ ไม่ใช่การปลูกกินสด

วิธีทดลอง

- **พิจิตร** พันธุ์พิจิตร 1 ปลูกด้วยเมล็ด 50 × 100 ซม. แปลง 2 × 5 ม. RCB 4 ซ้ำ แบ่งปุ๋ย 2 ครั้ง: ครั้งแรกรองพื้นก่อนปลูกครึ่งหนึ่งของแต่ละธาตุ ครั้งที่สองครึ่งที่เหลือเมื่อออกดอกประมาณ 25% พ่นแมลงทุก 10–15 วัน เก็บเมื่อฝักแห้ง 80% ข้อมูลไทย [3]
- **ชุดทดลอง** (กก. N–P_2O_5–K_2O/ไร่) ไนโตรเจน: 4-6-7, 6-6-7, 8-6-7, 10-6-7, 12-6-7 ฟอสฟอรัส: 8-0-7, 8-3-7, 8-6-7, 8-9-7, 8-12-7 โพแทสเซียม: 8-7-0, 8-7-3, 8-7-6, 8-7-9, 8-7-12 [3]
- **สุโขทัย** สภาพนา RCB 3 ซ้ำ 6 อัตรา: 8-5-0, 8-5-3, 8-5-6, 8-5-9, 8-5-12, 8-5-15 กก. N–P_2O_5–K_2O/ไร่ [4]

ผลที่พิจิตร ปี 2562–2563

ธาตุ	ผลผลิตเมล็ด ปีแรก (กก./ไร่)	ผลผลิตเมล็ด ปีที่สอง (กก./ไร่)
ไนโตรเจน (P_2O_5 6, K_2O 7)	สูงสุด 204 ที่ N 6 (ไม่ต่างจาก N 8–10 ที่ 196–194) N 4 ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ	สูงสุด 215 ที่ N 10 (ไม่ต่างจาก N 8 = 212 และ N 12 = 196) N 4 ต่ำสุด 108
ฟอสฟอรัส (N 8, K_2O 7)	P_2O_5 3, 6, 9, 12 ได้ 288–340 ไม่ใส่ P ได้ต่ำสุด 254	สูงสุด 215 ที่ P_2O_5 9 (ไม่ต่างจาก P 12 = 215 และ P 3 = 196)
โพแทสเซียม (N 8, P_2O_5 7)	K_2O 3, 6, 9, 12 ได้ 287–342 ไม่ใส่ K ได้ต่ำสุด 280	สูงสุด 227 ที่ K_2O 12 (ไม่ต่างจาก K 9 = 212) ไม่ใส่ K ต่ำสุด 184

ข้อมูลไทย [3] รายงานไม่ลงตัวเลขต้นทุนปุ๋ยและรายได้ ปีแรกผลผลิตของชุดฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมสูงกว่าชุดไนโตรเจนมาก (254–342 เทียบ 194–204) ซึ่งรายงานไม่อธิบาย และบางตัวเลขในข้อความไม่ตรงกับตาราง (ผู้เขียนใช้ตามที่ข้อความรายงานเขียน)

- **ไนโตรเจน** ใส่มากขึ้นออกดอกช้าลงและเก็บช้าลง: N 4 และ 6 ออกดอก 50% ที่ 43.5–44.0 วัน N 8, 10, 12 ที่ 45, 47, 48.3 วัน N 12 เก็บเกี่ยวช้าสุด 119 วัน เทียบ 105–108 วันที่ N 4–8 [3]
- **ฟอสฟอรัส** P_2O_5 12 กก./ไร่ออกดอก 50% เร็วสุด 41 วัน P_2O_5 0, 3, 6 เก็บเกี่ยวที่ 103–104 วัน [3]
- **โพแทสเซียม** ไม่ใส่โพแทสเซียมเก็บเร็วสุด 99 วัน อัตราที่เพิ่มขึ้นเก็บ 104–115 วัน [3] แต่ความงอกดีขึ้นเมื่อใส่ K_2O 6–12 กก./ไร่ ปีแรก K_2O 12 งอก 80.3% เทียบไม่ใส่ K 72.6% [3]

- **คุณภาพเมล็ดปีที่สอง** ความบริสุทธิ์ตกเหลือราว 69–83% และสิ่งเจือปน 6.7–15.5% (ปีแรก 92–97%) รายงานไม่อธิบายสาเหตุ จึงยังบอกไม่ได้ว่าปุ๋ยส่งผลต่อความบริสุทธิ์อย่างไร [3]
- **สรุปที่ตรงกัน** ไนโตรเจนที่ 4 กก./ไร่ ต่ำกว่าอัตราอื่นชัดเจน ทั้งสองปี และฟอสฟอรัสหรือโพแทสเซียมที่ไม่ใส่เลยให้เมล็ดต่ำสุดทั้งสองปี ส่วนอัตราที่ดีที่สุดแต่ละปีไม่ตรงกัน ผู้เขียนจึงไม่ระบุอัตราเดียว [3]

โพแทสเซียมในสภาพนา (สุโขทัย)

- โพแทสเซียมในอัตราต่างๆ ไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของต้น แต่การใส่ที่ K_2O 9, 12, 15 กก./ไร่ ทำให้ปริมาณเมล็ดที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และมากที่สุดที่ 8-5-15 กก. N–P_2O_5–K_2O/ไร่ (เพิ่มร้อยละ 21.2) ข้อมูลไทย [4]
- เก็บเมล็ดไว้ 2 เดือน ความงอกเพิ่มจาก 44% เป็น 67.1% และเมล็ดแข็งลดจาก 17.4% เป็น 6.6% (ตัวเลขนี้ในบทคัดย่อไม่ได้ระบุว่าเป็นของอัตราใด) [4]
- รายงานสรุปว่า 8-5-15 กก. N–P_2O_5–K_2O/ไร่ เหมาะสมสำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ในสภาพนาที่สุโขทัย [4] ผู้เขียนเปิดอ่านเฉพาะบทคัดย่อ ไม่ได้ตรวจตาราง ค่าดินและผลผลิตต่อไร่

วิธีที่ใช้ในแปลงทดลองวันปลูกและระยะปลูก

- ปุ๋ยคอก 1,500 กก./ไร่ รองพื้น 46-0-0 หลังปลูก 15 วัน และ 12-24-12 เมื่อเริ่มออกดอก ไม่ระบุอัตราต่อไร่ในส่วนที่อ่านได้ ข้อมูลไทย [1][2]
- ปุ๋ยเคมีที่ใช้กับผักบุ้งจีนกินสด: **เอกสารที่อ่านไม่มี** (บท ผักบุ้งจีนปลูกกินสด: ที่เอกสารมีและไม่มี (หน้า 16))

ส่งดินตรวจได้ที่ไหน

ส่งตัวอย่างดินเข้าตรวจวิเคราะห์ได้ที่ iLab (ilab.work) ดูวิธีเก็บตัวอย่างให้ถูกต้องได้ที่ วิธีเก็บตัวอย่างดินส่งตรวจ หรือสอบถามสถานีพัฒนาที่ดินในจังหวัดของกรมพัฒนาที่ดิน เมื่อได้ผลแล้วนำค่า pH อินทรียวัตถุ ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม มาใช้เลือกสูตรและอัตราปุ๋ยในคู่มือเล่มนี้

สินค้าที่ใช้ในขั้นนี้ (ไม่บังคับ ทำตามคู่มือได้ครบโดยไม่ต้องซื้อ)

ฮิวมิคFK ปรับปรุงดิน กระตุ้นรากฝอย

งานวิจัยผลิตเมล็ดพันธุ์รองพื้นปุ๋ยคอก 1,500 กก./ไร่ [1][2][3] ใช้ฮิวมิคเสริมปุ๋ยอินทรีย์ได้ ละลายน้ำราดหลังงอกหรือคลุกกับปุ๋ยรองพื้น ใช้ตามอัตราบนฉลาก ใช้เสริม ไม่ใช้แทนปุ๋ยหลัก เอกสารที่อ่านไม่ได้ทดสอบฮิวมิคกับผักบุ้งจีน

สแกน QR เพื่อดูสินค้าและราคาที่ร้าน

FK-1 ปุ๋ยทางใบ 20-20-20 + Mg + Zn

เอกสารที่อ่านไม่ได้ทดสอบปุ๋ยทางใบกับผักบุ้งจีน จึงไม่อ้างผลผลิตที่เพิ่ม FK-1 เป็นปุ๋ยสูตรเสริมแมกนีเซียมและสังกะสี ใช้ตามอัตราบนฉลาก ไม่ใช้แทนปุ๋ยทางดิน

สแกน QR เพื่อดูสินค้าและราคาที่ร้าน

แหล่งอ้างอิง

1. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาช่วงเวลาและวิธีการปลูกที่เหมาะสมสำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่*. รายงานผลงาน

เรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (พันธุ์พิจิตร 1 ตุลาคม 2559–กันยายน 2561) doa.go.th ↗

2. วราพงษ์ ภิระบรรณ์, จรัญ ดิษฐไชยวงศ์, มนัสชญา สายพนัส, ดรุณี เพ็งฤกษ์ และวาสนา สุภาพรหม. *ศึกษาระยะปลูกที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนโดยการปลูกด้วยเมล็ดในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (ตุลาคม 2560–กันยายน 2562) info.doa.go.th ↗
3. วราพงษ์ ภิระบรรณ์ และคณะ. *ศึกษาการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพไร่*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (ตุลาคม 2562–กันยายน 2563) doa.go.th ↗
4. กรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย. *ศึกษาการใช้ปุ๋ยโพแทสเซียมเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนในสภาพนา*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด (สุโขทัย 2560–2561 ใช้เฉพาะบทคัดย่อ) doa.go.th ↗

บทที่ 5 · ช่วงที่ 4 แก้ปัญหาในแปลง

โรคราสนิมขาว (Albugo) และสารป้องกันกำจัด

โรคราสนิมขาวผักบุ้งจีนเกิดจากอะไร มีอาการอย่างไร ระบาดช่วงไหน ใช้สารอะไรได้ผลตามผลทดสอบสุโขทัย ต้นทุนต่างกันอย่างไร และคลุกเมล็ดช่วยอย่างไร

ทำเมื่อไหร่: **ทั้งฤดูปลูก**

สรุปสั้น

- โรคราสนิมขาว (*Albugo ipomoeae-panduratae*) ทำความเสียหายมากที่สุดในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และระบาดหนักในช่วงฝนชื้น ข้อมูลไทย [5]
- ทดสอบที่ศรีสำโรง สุโขทัย: สารทุกชนิดดีกว่าไม่พ่น ที่ดีที่สุดคือไซอะโซฟามิด และเมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคเซบ ไม่ต่างกันทางสถิติ [5]
- เล่มนี้ลงชื่อสารและผลทดสอบ ไม่ลงอัตราพ่น ให้อ่านฉลากและตรวจทะเบียนก่อนใช้

อาการ

- เริ่มจากจุดสีซีดที่ใบล่างหรือใบเลี้ยง แล้วเป็นตุ่มนูนสีขาว ต่อมารวมเป็นปื้นขาวขนาดใหญ่ และพบอาการบวมที่โคนต้น ข้อมูลไทย [5]
- ระบาดมากเมื่ออากาศชื้นและฝนตก ในแปลงผลิตเมล็ดทำให้ผลผลิตและคุณภาพเมล็ดลดลง [5]

การทดสอบสารที่สุโขทัย

- **สถานที่และเวลา** ศรีสำโรง สุโขทัย ปีแรก มิถุนายน–กันยายน 2560 ปีที่สอง กรกฎาคม–กันยายน 2561 (เก็บข้อมูลถึงกุมภาพันธ์ 2562) [5]
- **แผนการทดลอง** RCB 4 ซ้ำ 9 วิธี คือสารเคมี 8 ชนิด และน้ำเปล่า คลุกเมล็ดด้วยเมทาแลกซิลทุกวิธีการ ยกเว้นชุดควบคุม พ่นทุก 7 วัน รวม 4 ครั้ง เริ่มเมื่อพบโรค [5]
- **สารที่ทดสอบ** ไซอะโซฟามิด, เมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคเซบ, คลอโรทาโลนิล, ไซม็อกซานิล + แมนโคเซบ, ไดเมโทมอร์ฟ, เฮกซะโคนาโซล, เมทาแลกซิล, โพรพิเนบ [5]

ผล

- ทุกสารลดโรคได้ดีกว่าชุดควบคุมที่พ่นน้ำ [5]
- ไซอะโซฟามิด และเมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคเซบ ให้ผลดีที่สุด ไม่ต่างกันทางสถิติ [5]
- รายงานระบุว่าเมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคเซบ มีต้นทุนต่อการใช้ต่ำกว่า [5] ผู้เขียนไม่ได้ตรวจราคาสารที่จำหน่ายจริง
- ไม่พบอาการเป็นพิษต่อพืช (phytotoxicity) จากสารที่ทดสอบ [5]
- งานก่อนหน้าที่รายงานอ้าง: เมทาแลกซิล + แมนโคเซบ ทุก 7 วัน ได้ผลดี คลุกเมล็ดอย่างเดียวพอเมื่อโรคเบา แต่ในฤดูฝนควรพ่นเสริมที่ 7–10 วัน [5]
- **คุณภาพเมล็ดในแปลงทดสอบ** ต่ำ ตามรายงานเพราะเก็บเกี่ยวก่อนพายุ ตากเมล็ดตอนฝน และเครื่องนวดเก่า จึงไม่ใช้เทียบประสิทธิภาพของสารในแง่ผลผลิตเมล็ด [5]

เรื่องสารเคมี

ผู้เขียนไม่ลงอัตราพ่นจากรายงาน และไม่ได้ตรวจทะเบียนผลิตภัณฑ์ ให้ตรวจว่าฉลากระบุใช้กับผักบุ้งหรือไม่ ระยะเก็บเกี่ยวก่อนพ่นครั้งสุดท้าย และสลับกลุ่มสาร ข้อมูลนี้เป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์ ไม่ใช่ผักสดที่บริโภคใบ

แหล่งอ้างอิง

5. พจนา ตระกูลสุขรัตน์, อรณิชชา สุวรรณโฉม และอารีรัตน์ พระเพชร. *การทดสอบประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดโรคพืชต่อการแพร่ระบาดของโรคราสนิมขาวในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (ศรีสำโรง สุโขทัย 2560–2562) info.doa.go.th ↗

บทที่ 6 · ช่วงที่ 5 เก็บเกี่ยวและขาย

ผักบุ้งจีนปลูกกินสด: ที่เอกสารมีและไม่มี

ผักบุ้งจีนปลูกกินสดตัดเมื่ออายุเท่าไร ระยะปลูกแปลงทดลองของพิจิตรเป็นอย่างไร ไทยปลูกที่ไหน มีกี่ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยเท่าไร และเอกสารยังไม่มีข้อมูลอะไร

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนวางแผน**

สรุปสั้น

- เอกสารที่อ่านได้ไม่มีคู่มือปลูกผักบุ้งจีนกินสด มีเพียงข้อมูลพื้นฐาน 3 อย่างด้านล่าง ข้อมูลไทย
- ผักบุ้งจีนบกและลอยน้ำของไทยปี 1998 รวม 117,996 ไร่ ตามรายงาน FAO [7]
- ผู้ปลูกขายต้นสดควรสอบถามสำนักงานเกษตรอำเภอเรื่องต้นทุน ราคา และโรคแมลงของท้องถิ่น

ข้อมูลที่มี

- **แปลงผักสดในงานสถิติ** แถวห่าง 25 ซม. หว่านเมล็ดเป็นแถว ถอนแยกที่ 1 สัปดาห์ให้เหลือ 20 ซม. ตัดที่ 25 วัน ปลูก 2 ฤดูต่อปี (แล้งและฝน) เป็นแปลงศึกษาความสม่ำเสมอของวิธีวิเคราะห์ ไม่ใช่คำแนะนำการปลูก ข้อมูลไทย [6]
- **พื้นที่และผลผลิต (FAO 1998)** พื้นที่รวม 82,818 ไร่ (1994) เป็น 117,996 ไร่ (1998) ลอยน้ำ 45,633 ไร่ ผลผลิต 47,773 ตัน (ราว 1.05 ตัน/ไร่ คำนวณเอง) ปลูกมากที่นนทบุรีและกรุงเทพฯ ปลูกบก 72,363 ไร่ ผลผลิต 79,525 ตัน (ราว 1.1 ตัน/ไร่ คำนวณเอง) มากที่ภาคตะวันออก [7] ตัวเลขอายุ 25 ปีแล้ว
- **พันธุ์** FAO ระบุพิจิตร 1 (ปลูกบก ก้านสีเขียวอ่อน ใบแคบยาวตั้ง แตกกิ่งน้อย) และใบไผ่ 5 (สีเขียวเข้ม ใบคล้ายใบไผ่) [7]
- **จังหวัดที่ปลูกขายต้นสด** นครปฐม สุพรรณบุรี พิษณุโลก สงขลา เชียงใหม่ ปทุมธานี นครราชสีมา ขอนแก่น [5]

ตัวเลขที่ขัดกัน

FAO ว่าพิจิตร 1 เก็บเกี่ยวครั้งแรกที่ 55 วันหลังหว่าน ขณะที่แปลงสถิติ [6] ตัดที่ 25 วัน ผู้เขียนไม่ทราบสาเหตุ (อาจต่างกันที่เกณฑ์การตัดหรือการเก็บซ้ำ) จึงไม่ระบุอายุตัดที่แนะนำ

ข้อมูลที่ไม่มีในเอกสารที่อ่าน

- อัตราเมล็ดต่อไร่และระยะปลูกสำหรับผักสด
- ปุ๋ย การให้น้ำ และการเตรียมดิน
- โรคแมลงของผักสดและสารที่ใช้ได้กับผักบริโภคใบ
- ต้นทุน ราคา กำไร และผลผลิตต่อไร่ของไทยปัจจุบัน
- การเก็บเกี่ยว ล้าง มัดและเก็บรักษา

แหล่งอ้างอิง

5. พจนา ตระกูลสุขรัตน์, อรณิชชา สุวรรณโฉม และอารีรัตน์ พระเพชร. *การทดสอบประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดโรคพืชต่อการแพร่ระบาดของโรคราสนิมขาวในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (ศรีสำโรง สุโขทัย 2560–2562) info.doa.go.th ↗
6. วิสุทธิดา ศรีดวงโชติ, ไกรศร ตาวงศ์ และคณะ. *การศึกษาเทคนิคทางสถิติเพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับแปลงทดลองผักบุ้งจีน*. รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด กองแผนงานและวิชาการ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร กรมวิชาการเกษตร (2560–2561 งานระเบียบวิธี ใช้เฉพาะวิธีปลูกแปลงผักสด) info.doa.go.th ↗
7. FAO. *The Vegetable Sector in Thailand*, Appendix 1: Major vegetables in Thailand: Kangkong (ข้อมูลพื้นที่ปลูกปี 1994 และ 1998 ไม่ระบุปีพิมพ์ในหน้าที่อ่าน) fao.org ↗

ถามต่อได้ที่ FarmKaset.ORG

ตั้งกระทู้ถาม
ชาวสวนและสมาชิกช่วยกันตอบ ฟรี

อ่านฉบับล่าสุด
คู่มือปลูกผักบุ้งจีน ออนไลน์

สอบถามเรื่องปุ๋ยและยา
โทร 090-592-8614 · LINE @FarmKaset

คู่มือปลูกผักบุ้งจีน โดย FarmKaset.ORG · อนุญาตให้ทุกบุคคลหรือองค์กร ทำสำเนาแจกจ่ายได้ (ไม่ควรแก้ไข) · CC BY-ND 4.0